

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ คือ เพื่อศึกษาถึงบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการพัฒนาระบบประชาธิปไตย ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตย ตลอดจนเพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาประชาธิปไตย ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทั้งหมด 115 คน โดยใช้แบบสอบถามและการประชุมกลุ่ม

ผลการศึกษาพบว่า

1. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา มีบทบาทในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยโดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็อยู่ในระดับค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน โดยเรียงลำดับ ได้ดังนี้ 1) ด้านการรณรงค์ต่อต้านการซื้อสิทธิ์ ขายเสียง (ค่าเฉลี่ย 4.19) 2) ด้านการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในระบบประชาธิปไตย (ค่าเฉลี่ย 4.06) 3) ด้านการให้ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 3.97)

2. ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการมีบทบาทในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้แก่ ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง และการเคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับประชาธิปไตย

3. ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาประชาธิปไตย ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีอยู่หลายประการ ได้แก่ 1) ขาดงบประมาณในการจัดทำสื่อเผยแพร่ที่จะให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชน 2) ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) ขาดความร่วมมือของประชาชน 4) ประชาชนยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว 5) ปัญหาผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ 6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ให้ความสนใจกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน 7) ระเบียบข้อกฎหมายไม่เปิดช่องให้เข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่ควร และ 8) ขาดการประสานงานระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้านกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- 1) ควรมีการสร้างเครือข่ายองค์กรให้มีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะกลุ่มสตรี เยาวชน โดยการปลูกจิตสำนึกให้เห็นความสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น
- 2) กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำหลักสูตรการศึกษา โดยเน้นเนื้อหา ความสำคัญของความเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย การปกครองส่วนท้องถิ่น การกระจายอำนาจ และผลกระทบที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย เช่น การซื้อสิทธิ์ ขายเสียง เป็นต้น
- 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทเป็นเจ้าภาพจัดประชุมชี้แจง และสนับสนุนงบประมาณให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อจัดทำสื่อ วัสดุ เผยแพร่ ที่จะให้ประชาชนได้เกิดความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย มากยิ่งขึ้น
- 4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาประชาธิปไตยและ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรประสานงานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการที่จะพัฒนาประชาธิปไตยโดยประชุมร่วมกัน
- 5) รัฐบาลควรมีนโยบายผลักดันให้สมาชิกสภาท้องถิ่นศึกษาบทบาทหน้าที่ของตนเองมากกว่านี้
- 6) ควรแก้ไขกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทส่วนร่วมในการพิจารณางบประมาณของท้องถิ่น
- 7) รัฐบาลแก้ไขเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน มิให้เกิดปัญหาพื้นที่ซ้ำซ้อนกัน
- 8) รัฐบาลต้องปราบปรามผู้มีอิทธิพล ที่แจกเงิน ช่มชู้ประชาชน หรือชี้้นำให้ประชาชนเลือกผู้สมัครที่ตนสนับสนุน เกิดการครอบงำด้านความคิด ขาดอิสระในการตัดสินใจที่จะเลือกผู้แทนที่ดี มีคุณภาพ มีอุดมการณ์ขาดโอกาสที่จะเข้าไปทำงาน เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหากับประชาชน

The study investigated the role of Tabmon and village headmen in developing democracy, the factors affecting it, including the problems in doing so. The data were collected from 115 Tabmon and village headmen in Chiangkhum district, Phayao Province by using a questionnaire, and focus group interviewing.

The findings were summarized below:

1. The Tabmon and the village headmen in Chiangkhum District, Phayao Province, were found to play a role in developing democracy at a rather high level. All the individual components of the development were also found to be performed by them at a rather high level. These components were ranked from the highest to the lowest level of performance as follows: 1) campaign against vote buying ($\bar{X} = 4.19$), 2) promotion of the knowledge and understanding in democracy ($\bar{X} = 4.06$), and 3) cooperation with local administration organizations ($\bar{X} = 3.97$), respectively.

2. The factors influencing the role of the Tabmon and the village headmen in developing democracy were the length of time in the present position and the experience in undergoing training on democracy.

3. The problems in developing democracy were 1) lack of a budget for producing media to educate people, 2) lack of coordination among related agencies, 3) lack of cooperation from the people, 4) people's thinking of only their own benefit, 5) problem of influential people in local areas, 6) the local administration organizations' little attention to the Tabmon and the village headmen, 7) existing rules and regulations not providing enough opportunities to participate in the activities of local administration organizations, and 8) lack of coordination between the

Tabmon and the village headmen on one side, and the local administration organizations on the other side.

Recommendations

- 1) A strong network should be built, especially among women groups and among youth groups. People should be instilled with the importance of democracy.
- 2) The Ministry of Education should emphasize, in educational curricula, the importance of possession of democratic power, local administration, decentralization and impact on democracy of vote buying, for example.
- 3) Local administration organizations should play a role of host in holding meetings of Tabmon and village headmen, including allocating a budget for them to prepare media or publications to educate people about democracy.
- 4) Local administration organizations, democracy-developing organizations and the election committee should coordinate with Tabmon and village headmen in developing democracy. All of them should convene for such a purpose.
- 5) The government should urge members of local councils to try to understand their roles and responsibilities better.
- 6) Related rules and regulations should be revised so that Tabmon and village headmen can participate in local budgetting.
- 7) The government should clearly divide the areas under the responsibility of local administration organizations in order to eliminate overlapping areas.
- 8) The government must seriously suppress influential people who buy people's votes, or threaten people or lead them to elect political candidates they supported, so that they will not dominate people's idea, making them lack freedom in electing quality representatives to solve people's problems.